

Rektor fylder 60

Den sindige eventyrer er ikke træt af at kigge ud i horisonten

Når Syddansk Universitets rektor Jens Oddershede den 19. august afholder en reception på Campustorvet i Odense i anledningen af sin 60-års-dag, skal man ikke forvente hornmusik og lagkager med skjulte dansepigler. Helt i tråd med nordvestjydens vanlige stil har han valgt at indbyde til en passende formel reception, hvor han håber, at kolleger og samarbejdspartnere kan finde tid til at dukke op til en gang "tillykke og hjem igen".

De store armbevægelser har aldrig været Oddershedes stil. Flid, rettidig omhu og pragmatisk gennemslagskraft er til gengæld ingredienser, der – sammen med et skvæt thistedsk lune og en næsten narkotisk trang til at blande sig – giver et opkog, der anderledes præcist beskriver den kommende fødselar.

Jens Oddershede tør træffe en hurtig – og altid endelig – beslutning. Han besvarer e-mails, næsten inden afsenderen har trykket på send-knappen. Og han har altid en plan om en fusion eller en ny erhvervsfremmende aktivitet på skrivebordet – og en ekstra i tankerne. Sådan er han kendt blandt de mange mennesker, der dagligt omgås ham professionelt.

De færreste kender til gengæld den Oddershede, der jubler, når

han lander på et orange ostespørgsmål i Trivial Pursuit, eller sidder med en ordentlig klump i halsen til en opera eller en klassisk koncert. Når slipseknudden efter en lang arbejdsdag er løsnet, og han nærmer sig huset i Munkebo, glæder professoren i kemi sig allerede til at gå på rov i solbærbuskene og blommetræerne, som han og fru Bente ikke gøder med andet end kærlighed og grønne fingre. Mobiltelefonen og computeren slukkes sjældent. Men når børnebørnene på fem og otte vil med i Legoland, eller han spiller whist til langt ud på natten med sine fire kammerater fra fysik- og kemistudierne i Århus, skal man hverken forvente at få svar på spørgsmål om universitetsplaner for regional forankring eller international orientering. Så skal der leges og hygges – og helst vindes lidt flere mønter, end der kan ligge i en bolcheæske.

- Min grundlæggende livsanskuelse og min måde at tænke på er den samme på jobbet og derhjemme. Men selv om jeg bruger humor på jobbet og er kendt for mine halvdårlige vittigheder, indebærer min stilling jo også, at jeg skal træffe ubehagelige beslutninger og dele skrammer ud. Derfor kan jeg heller ikke vise alle de sider, som jeg gør, når jeg er sammen med min familie og gode venner, forklarer Jens Oddershede og giver implicite løfter om, at der bliver mere kalas over den private 120-års fødselsdagsfest, han holder sammen med Bente, der også fylder 60 i august.

Personlig gave

Oddershedes natbord hører til den sjældne race, der ikke har haft besøg af Dan Browns DaVinci Mysteriet. Til gengæld har han netop hygget sig med Henning Dehn-Nielsens bog om de tretten danske nobelprismodtagere – og ikke mindst en ganske særlig bog om kvantekemi, som han fik i tidlig fødselsgave den 4. juli. Som altid på den amerikanske uafhængighedsdag var han – som officiel grillmaster – inviteret i sommerhus i Nyborg af sin amerikanske kollega og ven gennem et halvt liv Jack Sabin. Her blev

han taget med grillhandskerne nede, da han ved havelågen ikke blev hilst velkommen af sin ven, men af sin datter Lene. Det viste sig, at hun og Sabin i smug havde redigeret en bog med forskningsbidrag fra en lang række af de personer, som har haft stor betydning i Oddershedes karriere og liv.

- Bogen indeholder artikler som blandt andre udenlandske kollegaer, min vejleder fra Århus Universitet og flere af mine egne tidligere gæster og studerende har skrevet. Desuden er

der mange personlige hilsner og lykønskninger, siger rektoren, der er tydeligt rørt af bare at fortælle om den specielle gave, der er tilegnet en "eventyrer udi kvantekemien".

- Så kan jeg da godt et øjeblik mærke, at jeg savner forskningen og den tætte kontakt til det faglige miljø, som jeg var en del af, inden jeg blev dekan for tretten år siden. Særligt i starten var det en stor omvæltning at skulle sidde med åben dør til kontoret – som

| - Stå på dine fødder, men se ikke på dine tæer. Se ud i horisonten.

Jens Oddershede, rektor og fødselar |

den gode leder, jeg gerne ville være – efter i mange år at have kunnet gemme sig bag en lukket forskerdør, husker Oddershede, der har været rektor siden 2001.

- En anden ting, det har taget mig tid at acceptere, var, at jeg som leder pludselig skulle vide lidt om en masse, mens jeg havde været vant til at vide en hel masse om få ting. Det kræver en del. Især, når man stadig gerne vil vide mest muligt om det hele. Men ligesom folk er fritidslystfiskere, så holder jeg min trang til at forske ved lige, når fritiden tillader det, smiler han.

Derfor er det da også de gode og spændende ting ved skiftet fra forskertrøjen til jakkesættet, som den endnu 59-årige lystforsker hæfter sig ved. Ud over de konstante udfordringer, der aldrig rigtig har gjort det relevant for ham at prøve kræfter i en fremmed græsmark, føler han nemlig, at de jobmæssige omrokeringer i den grad har været med til at udvide hans horisont.

- En forsker kan let få den vrangforestilling, at det, han beskæftiger sig med, er

Jens Oddershede foran Peter Tybjergs æg, hvori 2390 symboler fra alverdens videnskaber er indgraveret.

– Som rektor har jeg været så heldig at få øjnene op for mange forskellige videnskaber og set, hvor meget de hver især kan bidrage med, siger han. Foto: Nils Lund Pedersen.

det eneste vigtige. Sådan havde jeg det desværre selv, da jeg sad begravet i Schrödingers ligning. Men jeg har været så heldig først at få øjnene op for de andre naturvidenskabelige områder som dekan for Det Naturvidenskabelige og Tekniske Fakultet, og sidenhen – som rektor for hele universitetet – for de andre fantastiske spændende videnskaber. Her er så megen banebrydende og unik viden, og jeg er utroligt optaget af dels at skabe en vekselvirkning mellem de forskellige fag, dels af at gøre alt, hvad jeg kan for, at den viden skal finde anvendelse i vores samfund, forklarer Jens Oddershede, hvis brændstof blandt andet er at formidle sine budskaber i forsamlingshuse og Rotaryklubber.

- Men det bedste ved jobbet er nok at være omgivet af unge, engagerede, kritiske mennesker, der lige er begyndt på et vigtigt kapitel i deres liv. Det er utroligt inspirerende, fortsætter han.

Skønne tilfældigheder

Måske er det følelsen af at kunne labbe i sig direkte fra ungdommens kilde, der kaster et nærmest drenget skær over rektoren, der jo faktisk har alderen til at læne sig tilbage og nyde tilværelsen på efterløn. Måske er det den indbyggede trang til konstant at udvikle sig og at se frem i stedet for at dvæle ved fortiden eller søbe i nutiden.

- Stå på dine fødder, men se ikke på dine tæer. Se ud i horisonten. Det motto passer både på den måde, hvorpå jeg ønsker at udvikle mig som menneske, og den måde, hvorpå jeg som leder ønsker at udvikle universitetet. Et menneske kommer til at stå i stampe, hvis det bruger al sit krudt på at bekymre sig over, hvad der står i dåbsattesten. Det samme gælder et universitet, hvis det tror, det kan overleve i et internationalt samfund ved bare at passe sig selv.

- For mig er det på ingen måder et skrækscenarium at flytte tilbage til et mindre kontor for at arbejde med mit fag igen.

Jens Oddershede, rektor og fødselar

Næ – det handler om at se fremad, siger rektoren, der trods sin fremsynethed ikke vil spå om sin egen fremtidige karriere. - En ting er dog sikkert. Jeg kunne ikke drømme om at gå på efterløn og har i øvrigt aldrig overvejet at tilmelde mig ordningen. Jeg har arbejdet siden jeg blev kandidat i en alder af 24 år, og er ikke blevet træt af det. I første omgang har jeg tænkt mig at opfylde min ansættelseskontrakt, der løber endnu 5 ½ år – med mulighed for en treårig forlængelse. Måske skal jeg også forske igen. For mig er det nemlig på ingen måder et skrækscenarium at flytte tilbage til et mindre kontor for at arbejde med mit fag igen. Men mit liv har været præget af så mange tilfældigheder, at jeg vil afholde mig fra at fastslå eller udelukke noget, siger Oddershede og nævner i flæng eksempler på ting i tilværelsen, der ikke artede sig som forventet. Som da planen om at studere historie blev skrottet, fordi han ikke gad tage den store latinprøve. Da han valgte at studere kemi, fordi den nye drøm om at læse til kemiingeniør krævede at han flyttede til Lyngby, mens Bente – som han nu har været gift med i 37 år – ville læse på tandlægeskolen i Århus. Da han vendte om ved en lang, kedelig kø foran et vejlederkontor og kom i snak med en anden vejleder, som fik ham til at skifte planen om speciale i kernefysik og et studieophold ved CERN-laboratoriet i Schweiz ud med en specialisering i kvantekemi. Og da en sen mulighed for at komme til USA – hvor han endte med at bo

i tre år – fik ham til alligevel at takke nej til en stilling som gymnasielærer i Århus, da han var 24 år.

- Hvad nu hvis jeg havde læst historie, Bentes og mine veje var skiltes, eller jeg var blevet gymnasielærer? Som de fleste mennesker er jeg fascineret af tanken om, hvad der var sket, hvis man var gået en anden vej på et givent tidspunkt. Men som sagt bruger jeg ellers tiden på at se fremad. Og så er jeg i øvrigt utroligt glad for det liv, jeg har fået, hvilket jeg bliver ved med at være, så længe jeg har ambitioner og får udfordringer. Og jeg synes stadig, der er så meget, jeg skal nå, siger han.

Af Dan Hansen, dan@adm.sdu.dk

Foto: Informationskontoret.

FAKTA

Portræt af en leder

I november 2004, da bestyrelsen netop havde besluttet, at Jens Oddershede skulle være universitetets første ansatte rektor, bragte Ny Viden artiklen "Det lå i kortene" med fokus på hans karriereforløb og fremtidsvisioner. Den kan læses på <http://www.sdu.dk/nyheder/Opslag.php?id=1350>